

12. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV, ZÁVEREČNÁ SKÚŠKA

Názov a adresa školy:	Súkromná SOŠ hotelierstva a gastronómie Mladost', Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov
Názov školského vzdelávacieho programu:	SLUŽBY V STRAVOVANÍ
Kód a názov ŠVP:	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II
Kód a názov učebného odboru:	6444 H čašník, servírka
Stupeň vzdelania:	stredné odborné vzdelanie – SKKR 3
Dĺžka štúdia:	3 roky
Forma výchovy a vzdelávania	denné štúdium pre absolventov základnej školy
Systém odborného vzdelávania:	duálny systém vzdelávania
Vyučovacia jazyk:	slovenský
Iné:	súkromná škola

Naša škola považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.).

Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenia žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkom. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znížovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Pravidlá hodnotenia žiakov

Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znamka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.

5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov počas jeho štúdia jednotlivých predmetov sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

☐ Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

☐ Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručnosti a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

☐ Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Novela školského zákona č. 415/2021 Z. z. od 1.1.2022

Hodnotenie žiakov a opatrenia vo výchove v stredných školách

§ 55

(1) Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete

a) priebežne počas školského roka a

b) súhrnne na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

(2) Priebežné hodnotenie vo vyučovacom predmete sa vykonáva formou

a) klasifikácie,

(3) Hodnotenie vykonané formou klasifikácie sa vyjadruje v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikačnými stupňami

a) 1 – výborný,

b) 2 – chváľitebný,

c) 3 – dobrý,

d) 4 – dostatočný,

e) 5 – nedostatočný.

(4) Súhrnné hodnotenie vykonané formou klasifikácie je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete klasifikačným stupňom.

(5) Žiakovi, ktorý v niektorom vyučovacom predmete nie je hodnotený žiadnou z foriem podľa odseku 2, 3 alebo odseku 4, sa na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka uvádza

a) „aktívne absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval,

b) „absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval, alebo

c) „neabsolvoval“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval.

(6) Žiak z vyučovacieho predmetu neprospeľ, ak

a) je hodnotený klasifikačným stupňom nedostatočný,

b) neabsolvoval vyučovací predmet.

(7) Správanie žiaka sa hodnotí stupňom klasifikácie

a) 1 – veľmi dobré,

b) 2 – uspokojivé,

c) 3 – menej uspokojivé,

d) 4 – neuspokojivé.

§ 55a

(1) Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka vyjadruje výsledky jeho hodnotenia vo vyučovacích predmetoch a hodnotenie jeho správania.

(2) Celkové hodnotenie žiaka sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení, ak odsek 10 neustanovuje inak, vyjadruje takto

- a) prospel s vyznamenaním,
- b) prospel veľmi dobre,
- c) prospel alebo
- d) neprospel.

(3) Žiak v celkovom hodnotení prospel s vyznamenaním, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako chválitebný, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie výborný.

(4) Žiak v celkovom hodnotení prospel veľmi dobre, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako dobrý, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie nie horší ako chválitebný.

(5) Žiak v celkovom hodnotení prospel, ak

- a) v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný,
- b) v niektorom vyučovacom predmete má hodnotenie „aktívne absolvoval“ alebo „absolvoval“ alebo

(6) Žiak v celkovom hodnotení neprospel, ak z niektorého vyučovacieho predmetu neprospel.

(7) Žiak, ktorý na konci druhého polroka neprospel z viac ako dvoch vyučovacích predmetov, alebo ktorý po komisionálnej skúške z vyučovacieho predmetu neprospel, opakuje ročník počas plnenia povinnej školskej dochádzky; v strednej škole môže opakovať ročník na základe rozhodnutia riaditeľa školy.

(8) Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné zo závažných zdravotných dôvodov hodnotiť ani v náhradnom termíne.

(9) Účastník výchovy a vzdelávania nemôže opakovať ročník.

(10) Žiak, ktorý sa vzdeláva podľa medzinárodného programu, sa hodnotí podľa pravidiel hodnotenia tohto medzinárodného programu. Ak medzinárodný program neupravuje pravidlá hodnotenia, žiak sa hodnotí podľa tohto zákona.

(11) V posledný vyučovací deň prvého polroka školského roka škola vydá žiakovi výpis hodnotenia vyučovacích predmetov a správania žiaka za prvý polrok. Tento výpis nie je verejnou listinou. Vysvedčenie za prvý polrok sa vydáva na základe žiadosti plnoletého žiaka, zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia.

(12) V posledný vyučovací deň školského roka sa vydáva všetkým žiakom vysvedčenie, ktoré obsahuje hodnotenie vyučovacích predmetov a správania žiaka za oba polroky príslušného školského roka. V poslednom ročníku vzdelávacieho programu strednej školy alebo odborného učilišťa sa žiakom vydáva vysvedčenie v posledný vyučovací deň pred začiatkom záverečnej skúšky, maturitnej skúšky alebo absolventskej skúšky.

§ 56

(1) Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok nehodnotí; riaditeľ školy určí na jeho vyskúšanie a hodnotenie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie mohlo uskutočniť najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka.

(2) Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v druhom polroku, žiak je skúšaný aj hodnotený za toto obdobie spravidla v poslednom týždni augusta a v dňoch určených riaditeľom školy.

(3) Žiak, ktorý na konci druhého polroka neprospel najviac z dvoch vyučovacích predmetov, môže na základe rozhodnutia riaditeľa školy vykonať z týchto predmetov komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d). Žiak konzervatória, ktorý z umeleckej praxe alebo z profilového predmetu neprospel, alebo žiak školy umeleckého priemyslu, ktorý z umeleckej praxe alebo z profilového predmetu neprospel, nemôže vykonať komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d).

(4) Komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d) môže vykonať aj žiak, ktorý na konci prvého polroka neprospel najviac z dvoch vyučovacích predmetov, ktoré sa vyučujú len v prvom polroku.

(5) Termín komisionálnej skúšky podľa § 57 ods. 1 písm. d) určí riaditeľ školy tak, aby sa táto skúška podľa

a) odseku 3 vykonala do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať túto skúšku v určenom termíne, možno určiť náhradný termín na jej vykonanie do 10. septembra,

b) odseku 4 vykonala do klasifikačnej porady za druhý polrok.

(6) Žiak, ktorý sa bez závažných dôvodov nezúčastní komisionálnej skúšky podľa § 57 ods. 1 písm. d), z vyučovacieho predmetu neprospel.

(7) Žiak nadväzujúcej formy odborného vzdelávania a prípravy a externej formy štúdia sa nehodnotí zo správania.

(8) Ak plnoletý žiak alebo zákonný zástupca neplnoletého žiaka má pochybnosti o správnosti hodnotenia na konci prvého polroka alebo druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia vyučovacích predmetov a správania žiaka za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa skončenia obdobia školského vyučovania požiadať riaditeľa školy o vykonanie komisionálnej skúšky; ak je vyučujúcim riaditeľ školy, o preskúšanie žiaka možno požiadať zriaďovateľa. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z príslušného vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

§ 57

Komisionálne skúšky v stredných školách

(1) Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak

a) vykonáva rozdielovú skúšku v strednej škole,

b) požiada o preskúšanie plnoletý žiak alebo zákonný zástupca neplnoletého žiaka,

c) podá vyučujúci pedagogický zamestnanec alebo riaditeľ školy podnet na preskúšanie žiaka,

d) neprospel z vyučovacieho predmetu,

e) študuje podľa individuálneho učebného plánu v strednej škole,

f) je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,

g) vykonáva na konci prvého polroka a druhého polroka v konzervatóriu alebo v škole umeleckého priemyslu skúšku z umeleckej praxe a skúšku z profilového predmetu,

h) plní školskú dochádzku osobitným spôsobom,

i) vzdeláva sa individuálne podľa § 24 alebo

j) vykonáva komisionálnu skúšku s cieľom získať nižšie stredné vzdelanie.

(2) Komisionálnu skúšku povoľuje alebo nariaďuje riaditeľ školy.⁴⁴⁾ Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia na komisionálnej skúške.

(3) Ak sa komisionálna skúška koná z dôvodu, že žiak neprospel z vyučovacieho predmetu a túto komisionálnu skúšku koná najmenej 20 % žiakov z príslušného ročníka, komisionálna skúška sa môže konať za prítomnosti povereného zamestnanca Štátnej školskej inšpekcie a povereného zamestnanca orgánu miestnej štátnej správy v školstve.

(4) V jeden deň môže vykonať žiak komisionálne skúšky najviac z dvoch vyučovacích predmetov.

(5) Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov, ktorých vymenúva a odvoláva riaditeľ školy. Výsledok komisionálnej skúšky vyhlási predseda komisie pre komisionálne skúšky verejne v deň konania komisionálnej skúšky. Výsledok každej komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný.

§ 58

Opatrenia vo výchove

(1) Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.

(2) Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, majstra odbornej výchovy, pokarhanie od riaditeľa, podmienčné vylúčenie alebo vylúčenie.

(3) Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem špeciálnych výchovných zariadení, môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca alebo člena školského podporného tímu. Riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia bezodkladne privolá

a) zákonného zástupcu,

b) zdravotnú pomoc, 45)

c) Policajný zbor 46) alebo

d) odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie.

(4) Ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy alebo školského zariadenia písomný záznam.

Cieľom záverečnej skúšky (ďalej len „ZS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a overenie, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností na ktoré sa pripravujú.

Predmetom ZS je preukázať schopnosti žiakov ako:

- začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií,
- ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
- aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
- komunikovať v slovenskom jazyku ako podmienky ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
- aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

ZS pozostáva z týchto častí v nasledujúcom poradí:

- písomná časť
- praktická časť
- ústna časť.

V písomnej, praktickej a ústnej časti ZS sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme.

Jednotlivé časti ZS musia vychádzať z cieľových požiadaviek schváleného štátneho vzdelávacieho programu, pričom ich obsah je koncipovaný tak, aby žiak mal možnosť preukázať naplnenie kritérií hodnotenia.

Cieľom písomnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov vychádzajúcich z cieľových požiadaviek štátneho vzdelávacieho programu.

Cieľom praktickej časti ZS je overiť úroveň osvojených zručností a spôsobilostí žiakov a ich schopnosť využiť získané teoretické poznatky a vedomosti pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

Cieľom ústnej časti ZS je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

ZS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu s aplikáciou na konkrétny učebný odbor.

Ďalšie podrobnosti o ZS sú upravené platnými predpismi MŠ SR.

12.1 TÉMY ZÁVEREČNEJ SKÚŠKY

Záverečná skúška je zásadným vzdelávacím výstupom absolventov učebných odborov. Vykonaním ZS získajú absolventi na jednej strane odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolání a na druhej strane majú možnosť ďalšieho vzdelávania na vyššom stupni. Získaný výučný list a vysvedčenie o záverečnej skúške potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie – odbornú kvalifikáciu.

Pri ZS má žiak využívať a aplikovať vedomosti, zručnosti a kompetencie z rôznych predmetov komplexne. Pri ZS sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať medzipredmetové vzťahy vo všeobecnej a odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie na základe kritériálneho hodnotenia výkonov. Vzdelávací štandard určuje vzdelávací výstup ako stupeň stanovenia vedomostí, zručností a/alebo postojov a hodnotovej orientácie, ktoré má žiak preukázať po ukončení vzdelávania. Určuje merateľnosť a hodnotenie vzdelávacích výsledkov. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Odpovedá na otázku, čo sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil štúdium. Je základom pre sumatívne hodnotenie založené na výkonových kritériách. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo urobiť v tom istom čase, kedy sa formulujú vzdelávacie výstupy. Skompletizovanie tém na záverečné skúšky znamená identifikáciu vzdelávacích výstupov. Každý vzdelávací výstup má priamy vzťah k výkonovým a obsahovým štandardom.

Téma pre ZS je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý/ktorú má žiak v priebehu ZS riešiť.

Téma ZS (ďalej len „téma“) je **integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Profilová časť témy ZS sa orientuje na stanovenie prioritných výkonov, ktoré sú určené v rámci profilových predmetov. Aplikačná časť ZS uvádza všetky dôležité väzby a súvislosti, ktoré dopĺňajú profilovú časť. Každá profilová a aplikačná časť ZS má svoje podtémy, ktoré sú koncipované tak, aby absolvent mal možnosť v plnom rozsahu pochopiť komplexnosť témy a preukázať naplnenie všetkých výkonov v rámci danej témy.

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy ZS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme ZS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

Súčasťou tém pre praktickú časť ZS musia byť aj jasne deklarované podmienky, za ktorých môže byť daná téma vykonaná. Týka sa to

- materiálnych podmienok,
- priestorových podmienok,
- pomôcok.

TEMY

12.2 KRITÉRIA HODNOTENIA

Hodnotenie ZS je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Kontrola vzdelávania sa skladá:

- zo zisťovania výsledkov vzdelávania, preverovanie alebo skúšanie žiakov, počas ktorého meriame ich výkon a zisťujeme, čo žiak vie, a čo nevie alebo čo by mal vedieť. Ide o zisťovanie stupňa cieľov vzdelávania – skúšanie žiakov,
- posúdenie výsledkov vzdelávania, hodnotenie, čiže porovnanie výsledkov činnosti žiakov zistených preverovaním podľa určených požiadaviek, noriem, kritérií, atď. – hodnotenie žiakov.

V systéme hodnotenia výsledkov ZS sa sledujú:

- vedomosti (fakty, pojmy, princípy, zákony, teória, atď.) sú osvojené (pochopené, zapamätané), poznatky o cieľoch, spôsoboch, požadovaných výsledkoch akejkoľvek cieľavedomej činnosti,
- zručnosti ako schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor pracovných činností. Sú súborom relevantných vedomostí a skúseností potrebných pre výkon špecifickej práce alebo úlohy. Sú všeobecné (generické, základné), špecifické odborné,
- spôsobilosť (kompetencie) sú schopnosť vykonávať určitú pracovnú činnosť alebo súbor činností na určitej úrovni výkonu. Sú preto súhrnom vedomostí, zručností a postojov.

Vzdelávacie výstupy

Predstavujú **základ pre kritériálne hodnotenie** vedomostí žiaka. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Záznam o výkone žiaka pri ZS sa môže pripraviť niekoľkými spôsobmi:

1. Skupinovo

Príklad pre ústnu časť ZS

Škola:																		
Trieda:																		
Školský rok:																		
Učebný odbor:																		
P.č.	Zoznam žiakov	Číslo TZS	Zoznam výkonových kritérií															
			Porozume nie téme		Správna odborná terminoló		Samostatn osť prejavu		Schopnos ť aplikácie		Správnosť a vecnosť odpovede		Komplexn osť témy		Odborné kritériá – počet		SUMÁR	
			A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	A	N	Σ A	Σ N

TZS – téma ZS A – áno N – Nie

Ak sme stanovili napr. 10 zásadných výkonových kritérií na hodnotenie výkonu žiaka (vyhláška uvádza iba doporučujúce kritériá, učitelia si sami vytvoria kritériá, hlavne tie, ktoré sa týkajú odborných kompetencií v zmysle komplexného prístupu k hodnoteniu témy ZS – profilová časť, aplikačná časť), ktoré nám pomôžu hodnotiť celkový výkon žiaka z rôznych aspektov, môžeme ich zhodnotiť rôznym spôsobom: známku, percentuálne, slovom, atď. V našom príklade sme využili slovné hodnotenie : zvládol žiak kritérium? (áno, nie). Zvolíme stupnicu úspešnosti, napr.:

Dosiahnutá úspešnosť (áno)	Známka
10 - 9	1
8 – 7	2
6 – 5	3
4 – 3	4
2 - 1	5

2. Jednotlivo

Škola:						
Trieda:						
Školský rok:						
Učebný odbor:						
Meno a priezvisko absolventa:						
Forma: napr. ústna časť ZS						
Názov témy ZS:						
Zoznam výkonových kritérií	Hodnotenie					
	1	2	3	4	5	Sumár
Porozumenie téme						

Používanie odbornej terminológie						
Samostatnosť prejavu						
Schopnosť aplikácie						
Správnosť a vecnosť odpovede						
Atd.						

Sumár = vážený aritmetický priemer

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA ZÁVEREČNÚ SKÚŠKU

Cieľom je preveriť dosiahnuté výsledky podľa výkonových štandardov - profilu absolventa.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA VZDELÁVACÍCH VÝSTUPOV

Rozsah a obsah úloh záverečnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretickej a praktickej prípravy.

Ústna časť ZS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie,
3. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
4. samostatnosť prejavu,
5. schopnosť praktickej aplikácie teoretických poznatkov.

Praktická časť ZS

1. pochopenie úlohy,
2. analýza úlohy,
3. voľba postupu,
4. správny výber náradia, materiálov, surovín a pod., prístrojov, strojov a zariadení,
5. organizácia práce na pracovisku,
6. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
7. ochrana životného prostredia,
8. výsledok práce.

Písomná časť ZS

Určenie mernej jednotky: 4 body

Určenie jednotkovej ceny: 8 bodov

Určenie kalkulačnej ceny: 8 bodov

Určenie realizačnej ceny: 5 bodov

Určenie ceny nápoja : 8 bodov

Spolu : 33 bodov

Klasifikácia :

30 – 33 bodov	1
24 – 29 bodov	2
18 – 23 bodov	3
10 – 17 bodov	4
0 – 9 bodov	5

Podrobnosti hodnotenia a klasifikácie záverečnej skúšky:

Skúšobná komisia pri celkovom hodnotení na záverečnej skúške klasifikuje žiaka takto:

a) prospel s vyznamenaním, ak nemá

- na záverečnej skúške z praktickej časti záverečnej skúšky prospech horší ako výborný a na písomnej časti skúšky a ústnej časti skúšky priemerný prospech horší ako 1,5.

b) prospel veľmi dobre, ak nemá

- na záverečnej skúške z praktickej časti skúšky prospech horší ako chválitebný a na písomnej

časti skúšky a ústnej časti skúšky prospech horší ako chválitebný.

c) prospel, ak nemá

- na záverečnej skúške z písomnej časti skúšky, praktickej časti skúšky a ústnej časti skúšky stupeň prospechu nedostatočný,

d) neprospel, ak má

- na záverečnej skúške z niektorej časti skúšky stupeň prospechu nedostatočný.

12.3 MATERIÁLNE A PRIESTOROVÉ PODMIENKY PRE VYKONANIE ZÁVEREČNEJ SKÚŠKY

Priestory

- odborné učebne technológie,
- strediská praktického vyučovania (podľa učebného odboru),
- ostatné priestory podľa konkrétneho učebného odboru.

Povolené pomôcky

- počítač,
- kalkulačka,
- odborná literatúra,
- vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie).

Povolené pomôcky pri písomnej časti ZS:

- kalkulačka

Povolené pomôcky pri praktickej časti ZS:

Zariadenie odbornej učebne stolovania:

- typizované reštauračné stoly
- stoličky
- pomocné servírovacie stolíky
- príručné stoly
- ohrievacie stoly
- odkladacie stoly

Inventár odbornej učebne stolovania:

Bielizeň :

- obrusy
- platené obrúsky
- podkladové obrúsky
- multóny

Porcelánový inventár:

- klubové tanier
- plytké taniere
- hlboké taniere
- dezertné taniere
- múčnikové taniere
- bujónové šálky a podšálky
- šálky a podšálky na kávu
- podšálky

Kovový inventár:

- veľké vidličky
- veľké nože
- veľké lyžice
- dezertné lyžice
- dezertné vidličky
- dezertné nože

- malé lyžičky
- múčnikové vidličky
- mokka lyžičky
- prekladací príbor
- naberačky na polievku
- naberačky na omáčku
- oválne misy
- okrúhle misy
- polievkové misy
- omáčniky
- chladič na víno
- porcovací príbor

Sklenený inventár:

- poháre na aperitív
- poháre na pivo
- poháre na biele víno
- poháre na červené víno
- poháre na šumivé víno
- misky na šalát
- misky na kompót
- poháre na digestív

Pomocný inventár:

- podnosy
- tácie
- košík na červené víno
- lopatka a zmetáčik
- košík na pečivo
- porcovacia doska

Malý stolový inventár:

- soľničky
- koreničky
- paprikovničky
- karafinka
- horčičník

Flambovací vozík

12.4 Organizácia záverečnej skúšky

1. Témy na jednotlivé časti záverečnej skúšky s uvedením učebných pomôcok, ktoré môže žiak používať, schvaľuje na návrh predmetovej komisie riaditeľ školy.
2. Témy na písomnú časť a ústnu časť záverečnej skúšky vypracujú učitelia odborných predmetov v spolupráci s majstrami odbornej výchovy. Témy na praktickú časť záverečnej skúšky vypracujú majstri odbornej výchovy v spolupráci s učiteľmi odborných predmetov.
3. Na písomnú časť záverečnej skúšky sa určí 1 téma až 10 tém.
4. Písomná časť záverečnej skúšky trvá 60 minút.
5. Písomná časť záverečnej skúšky sa organizuje tak, aby ju žiak ukončil v jednom dni.
6. Na praktickú časť záverečnej skúšky sa určí podľa náročnosti a špecifik odboru 1 téma až 15 tém, ktoré zahŕňajú charakteristické činnosti, na ktorých výkon sa žiaci pripravujú.
7. Praktická časť záverečnej skúšky sa skladá z časti stolovanie. Žiak vykoná praktickú skúšku v jeden deň.
8. Praktická časť záverečnej skúšky je individuálna. Žiak môže na nej používať pomôcky uvedené v zadaní témy práce.
9. Pri konaní praktickej časti záverečnej skúšky sa za jednu hodinu praktickej časti záverečnej skúšky považuje čas 60 minút.
10. Na ústnu časť záverečnej skúšky sa určuje najmenej 25 tém.
11. Ústna časť záverečnej skúšky trvá najviac 15 minút. Príprava žiaka na ňu trvá podľa charakteru učebného odboru 15 minút až 30 minút.
12. Ústna časť záverečnej skúšky sa organizuje tak, aby ju žiak ukončil v jednom dni. V jednom dni môže komisia vyskúšať najviac 30 žiakov.
13. Záverečná skúška je verejná okrem jej písomnej časti.
14. Čas trvania skúšok žiakov so zdravotným znevýhodnením môže predseda skúšobnej komisie primerane predĺžiť.

Záverečná skúška sa koná

- a) v riadnom skúšobnom období od 16. júna do 30. júna,
- b) v mimoriadnom skúšobnom období v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka.
- c) pred začiatkom konania záverečnej skúšky sa žiak tri po sebe nasledujúce vyučovacie dni nezúčastňuje na vyučovaní. Tieto dni sú určené na prípravu žiaka na skúšku.

Novela školského zákona č. 415/2021 Z. z. od 1.1.2022

Organizácia záverečnej skúšky

§ 73

Záverečná skúška

(1) Cieľom záverečnej skúšky je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi štátneho vzdelávacieho programu a overenie, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností, na ktoré sa pripravujú.

(2) Žiak môže konať záverečnú skúšku, ak úspešne ukončil posledný ročník vzdelávacieho programu príslušného učebného odboru.

(3) Záverečná skúška sa člení na teoretickú časť a praktickú časť. Praktická časť záverečnej skúšky sa vykoná pred teoretickou časťou záverečnej skúšky. Praktická časť záverečnej skúšky žiaka, ktorý sa pripravoval v systéme duálneho vzdelávania, sa koná na pracovisku praktického vyučovania,47b) ak sa stredná odborná škola a zamestnávateľ, u ktorého sa tento žiak pripravoval, nedohodnú inak.

(4) Záverečná skúška sa koná v riadnom skúšobnom období alebo v mimoriadnom skúšobnom období. Termíny riadneho skúšobného obdobia a termíny mimoriadneho skúšobného obdobia určuje a zverejňuje ministerstvo školstva na svojom webovom sídle do 30. septembra.

(5) Pred začiatkom konania záverečnej skúšky sa žiak tri po sebe nasledujúce vyučovacie dni nezúčastňuje na vyučovaní. Tieto dni sú určené na prípravu žiaka na záverečnú skúšku.

§ 81

(1) Organizáciu a priebeh záverečnej skúšky zabezpečuje skúšobná komisia pre záverečnú skúšku. Skúšobná komisia pre záverečnú skúšku má stálych členov a ďalších členov.

(2) Organizáciu a priebeh absolventskej skúšky zabezpečuje skúšobná komisia pre absolventskú skúšku. Skúšobná komisia pre absolventskú skúšku má stálych členov a ďalších členov.

(3) Predsedu skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku vymenúva do 15. apríla príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve. Predsedu skúšobnej komisie pre absolventskú skúšku v strednej odbornej škole vymenúva do 15. apríla príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve; v konzervatóriu a škole umeleckého priemyslu do 31. januára.

(4) Ďalších členov skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku, ktorí sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, a ďalších členov skúšobnej komisie pre absolventskú skúšku, ktorí sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, vymenúva riaditeľ školy do 30. apríla.

(5) Ďalších členov skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku, ktorí nie sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, a ďalších členov skúšobnej komisie pre absolventskú skúšku, ktorí nie sú pedagogickými zamestnancami príslušnej strednej školy, vymenúva riaditeľ školy do 15. mája.

§ 82

Podrobnosti o zložení maturitných komisií, skúšobných komisií pre záverečnú skúšku a skúšobných komisií pre absolventskú skúšku, počte, vymenovaní členov a návrhoch na ich vymenovanie, pôsobnosti a predpokladoch na výkon činnosti člena komisie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo školstva.

§ 87

(1) Klasifikácia žiaka na záverečnej skúške je vyjadrená stupňom klasifikácie.

(2) Klasifikáciu žiaka z teoretickej časti záverečnej skúšky a praktickej časti záverečnej skúšky schvaľuje skúšobná komisia na návrh majstra odbornej výchovy alebo učiteľa odbornej praxe, ktorý je členom skúšobnej komisie, hlasovaním. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedu skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku. Ak ide o záverečnú skúšku žiaka, ktorý sa pripravuje v systéme duálneho vzdelávania, pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas zástupcu zamestnávateľa, u ktorého sa žiak pripravuje.

(3) Celkové hodnotenie žiaka na záverečnej skúške je určené na základe klasifikácie praktickej časti záverečnej skúšky a klasifikácie teoretickej časti záverečnej skúšky.

(4) Celkové hodnotenie záverečnej skúšky vrátane klasifikácie jednotlivých častí záverečnej skúšky oznámi predseda skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku žiakovi v deň, kedy tento žiak vykonal teoretickú časť záverečnej skúšky.

Záverečná skúška sa celkovo hodnotí:

- **prospel s vyznamenaním**, ak žiak nemá na záverečnej skúške z praktickej časti záverečnej skúšky klasifikačný stupeň horší ako 1 (výborný) a z teoretickej časti záverečnej skúšky klasifikačný stupeň horší ako 2 (chválitebný);
- **prospel veľmi dobre**, ak žiak nemá na záverečnej skúške z praktickej časti skúšky klasifikačný stupeň horší ako 2 (chválitebný) a z teoretickej časti skúšky klasifikačný stupeň horší ako 2 (chválitebný);
- **prospel**, ak žiak nemá na záverečnej skúške z praktickej časti a teoretickej časti klasifikačný stupeň 5 (nedostatočný).
- **neprospel**, ak žiak má na záverečnej skúške z niektorej časti klasifikačný stupeň 5 (nedostatočný).